

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Introductiedossier

Kennismaking Financiën

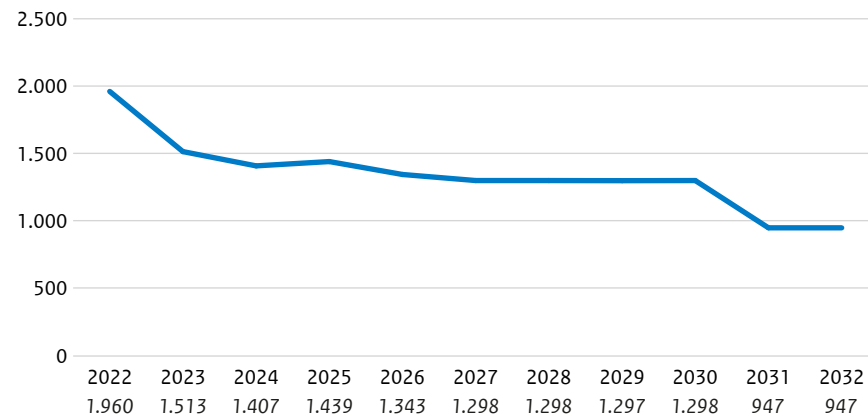
1. LNV begroting

- De omvang van de totale LNV begroting in 2022 is € 1,9 miljard.
- De begroting van LNV bestaat uit de volgende artikelen:
  - Artikel 21: Land- en tuinbouw (omvang budget in 2022 circa € 648 mln.)
  - Artikel 22: Natuur, visserij en gebiedsgericht werken (omvang budget in 2022 circa € 462 mln.)
  - Artikel 23: Kennis en innovatie (omvang budget in 2022 circa € 245 mln.)
  - Artikel 24: Uitvoering en toezicht (omvang budget in 2022 circa € 431 mln.)
  - Artikel 50: Apparaat (omvang budget in 2022 circa € 150 mln.)
  - Artikel 51: Onverdeeld (omvang budget in 2022 circa € 22 mln.)
- Daarnaast is de Minister van LNV verantwoordelijk voor het Diergezondheidsfonds (F).
  - Artikel 1: Bewaking en bestrijding (omvang budget in 2022 circa € 35 mln.)

Meerjarenbegroting

- De huidige omvang van de LNV begroting kent een neerwaarts verloop. De pieken in de meerjarenbegroting worden met name verklaard door incidentele/tijdelijke beleidsimpulsen cq taken waar de afgelopen jaren budget voor vrijgemaakt is.

Meerjaren begroting (in euro x 1.000)

2a. Huidige middelen op de Aanvullende Post

Onderstaande tabel toont de financiële middelen die voor LNV op de aanvullende post (AP) zijn gereserveerd. De overheveling van de middelen van de AP naar de departementale begroting vindt plaats nadat concrete en doelmatige bestedingsplannen zijn uitwerkt.

Onderwerp	Bedrag
Veenweide: uitrol mix van maatregelen	99,5 mln.
Maatwerksubsidie CO ₂ -levering glastuinbouw	23 mln.
Landelijke beëindigingsregeling veehouderij	1 mrd.
Verlagen ruw eiwitgehalte veevoer	21 mln.
Stalmaatregelen	280 mln.
Handhaving	67 mln.
Omschakelprogramma	160 mln.
Voortzetting DG Stikstof	103,6 mln.
Reservering borging structureel pakket (nog niet toebedeeld). Resterend van € 1 mrd. voor bouwmaatregelen	500 mln.
Afstandsgrens stikstof	150 mln.
Compensatie ODE	22 mln.

2b. Budgettaire implicaties coalitieakkoord

Onderstaande tabel toont de financiële middelen uit het coalitieakkoord die zijn opgenomen voor LNV. De uitgaven worden in eerste instantie gereserveerd op de aanvullende post en worden overgeheveld naar de LNV-begroting nadat de plannen hiervoor zijn onderbouwd en afgestemd binnen het kabinet. De lasten staan op de inkomstenkant van de Rijksbegroting en daarmee dus niet op de LNV begroting.

Onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026	Struc
Versterking NVWA	30	42	42	56	70	100
Caribisch Nederland Natuur	8	11	16	0	0	0
Stikstoffonds (25 mld. t/m 2035 w.v. 20 mld. t/m 2030)	0	700	1.300	1.500	3.300	0
Lasten	2022	2023	2024	2025	2026	Struc
Beperken inputvrijstelling WWK				-100	-100	-100
Afschaffen verlaagd tarief glastuinbouw	0	0	0	-45	-33	-33

2c. Budgettaire implicaties coalitieakkoord “generieke enveloppes” met raakvlakken LNV

Bij onderstaande reeksen is in de verdere uitwerking mogelijk sprake van betrokkenheid van LNV.

Onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026	Struc
Dienstverlening/WAU/ICT	200	600	600	600	0	133
Fonds onderzoek en wetenschap	200	600	700	500	500	0
Regiodeals	50	250	300	300	0	0
Postennetwerk en mensenrechtenfonds	21	33	44	56	56	56
Lasten	2022	2023	2024	2025	2026	Struc
Aanscherpen verbruiksbelasting niet-alcoholische dranken	0	-300	-300	-300	-300	-300
Tariefstructuur energielasting (gas en elektra)	0	-250	-500	-500	-500	-500
Verlagen tarief ODE 2 ^e en 3 ^e schijf	0	288	500	500	500	500
Verhogen budget MIA/VAMIL	0	0	0	30	30	30

2d. Stikstoffonds

Voor het onontkoombaar terugbrengen van de stikstofuitstoot en -depositie en de daarvoor benodigde transitie van de landbouwsector wordt incidenteel 25 miljard euro gereserveerd. De middelen t/m 2035 komen via een transitiefonds beschikbaar. Voor het instellen van het begrotingsfonds wordt een instellingswet ingediend bij het parlement.

<i>Stikstoffonds: maatregelen per spoor</i>	<i>cum 2022-2030 in mln. €</i>	<i>2030-2035 in mln. €</i>
Spoor 1: Opkoop, financiële afwaardering grond en KRW	13.800	3.681
wv. Opkoop indicatieve mix melkvee, pluimvee en varkens	6.100	1.315
wv. Financiële afwaardering grond (melkvee)	5.700	1.225
wv. Uitbreiden natuurareaal (niet zijnde natura 2000)	1.330	1.000
wv. Additioneel tbv Kaderrichtlijn Water (KRW)	670	141
Spoor 2: Perspectief blijvers: verder met ingezette route naar verduurzaming	4.350	943
wv. Natuurinclusieve landbouw	2.220	470
wv. Innovatieve stalsystemen en managementmaatregelen	1.000	212
wv. Beleid rond versterken ondernemerschap en innovatie	1.230	261
Uitvoeringskosten	1.750	376
Totaal	20.000	5.000

3. Risico's op het gebied van rechtmatigheid en doelmatigheid

In mei 2022 presenteert de Algemene Rekenkamer haar verantwoordingsonderzoek over 2021. Hieronder staan de belangrijkste financieel beheer-, rechtmatigheids- en doelmatigheidsrisico's die voortkomen uit het verantwoordingsonderzoek van de Algemene Rekenkamer over 2020 en een doorkijk naar het verantwoordingsonderzoek 2021.

A. Financieel beheer:

Er is binnen het verantwoordingsonderzoek 2020 sprake van één onvolkomenheid, namelijk op autorisatiebeheer van het door LNV (gezamenlijk met EZK) gebruikte financiële systeem Oracle EBS. Verder geeft de AR diverse aanbevelingen bij de bedrijfsvoering.

In het verantwoordingsonderzoek 2021 zal de AR de opvolging van deze aanbevelingen nagaan. Verder zal de AR de continuïteit van de dienstverlening van uitvoeringsorganisaties onderzoeken. Voor LNV is Staatsbosbeheer als uitvoeringsorganisatie geselecteerd.

B. Rechtmatigheid:

Onrechtmatigheden zijn in 2020 met name veroorzaakt doordat voor enkele crisismaatregelen de Eerste Kamer niet separaat is geïnformeerd over het in uitvoering nemen van deze maatregelen voorafgaand aan goedkeuring van de wijziging in de begrotingswet (voorwaarde in artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet). Daarnaast speelde eveneens dat bepaalde specifieke uitkeringen aan gemeenten/provincies die niet als een verzameluitkering waren verstrekt onrechtmatig waren doordat BZK de werkwijze had gewijzigd zonder de wet- en regelgeving daarop aan te passen. En verder waren verplichtingen die afgesloten zijn op basis van bepaalde overbruggings-overeenkomsten onrechtmatig doordat I&W als categoriemanager niet tijdig had gezorgd voor rechtmatige rijksbrede raamovereenkomsten.

C. Doelmatigheid:

De acties die de minister heeft toegezegd naar aanleiding van de resultaten uit doelmatigheidsonderzoeken betreft de AR iedere 2 jaar bij de Voortgangsmonitor (laatste was september 2021).

Doelmatigheidsonderzoeken/beleidsasussen waar de AR recent aanbevelingen heeft gedaan:

- *Aanpak mestvervuiling veehouderij* (medio 2019)
- *Europees biologisch keurmerk* (mei 2020- onderdeel verantwoordingsonderzoek 2019)

- *Landbouwvrijstelling* (mei 2021 – onderdeel verantwoordingsonderzoek 2020)
- *Subsidieregeling sanering varkenshouderijen* (mei 2021 – onderdeel verantwoordingsonderzoek 2020)
- *Weidevogelbeleid* (december 2021)

Voor LNV meest relevante lopende AR doelmatigheidsonderzoeken:

- *Zoönose* (onderdeel verantwoordingsonderzoek 2021 – publicatie mei 2022): de focus ligt op wat we hebben geleerd naar aanleiding van de Q-koorts, welke aanbevelingen zijn gedaan en welke acties daarbij genomen zijn.
- *Randvoorwaarden toezicht slachterijen* (onderdeel verantwoordingsonderzoek 2021 – publicatie 2022): de focus ligt op welke knelpunten er zijn om veranderingen door te voeren waarbij o.a. gekeken zal worden naar duidelijkheid van wet- en regelgeving en de financieringsconstructie.
- *Duurzaam bosbeheer* (publicatie Q3 2022): onderzoek naar hoe Staatsbosbeheer invulling geeft aan duurzaam bosbeheer en welke uitgaven en inkomsten daarmee zijn gemoeid.
- *Uitvoering EU-beleid* (publicatie verwacht Q3 2022): onderzoek naar de problemen waarmee burgers en bedrijven worden geconfronteerd door gebrekkige toepassing en uitvoering van EU-regels door de rijksoverheid en of en hoe de rijksoverheid dit heeft opgelost. Voor LNV worden de casussen pulsvisserij en programmatische aanpak stikstof onderzocht.
- *Toegevoegde waarde EU-subsidies* (publicatie verwacht Q3 2022): onderzoek naar wat de toegevoegde waarde van in Nederland verstrekte EU-subsidies is (programmaperiode 2014-2020), welke rol de inrichting en uitvoering van de subsidieregeling daarin speelt en wat succes- en faalfactoren voor de uitvoering ervan zijn en wat de ervaringen van subsidieontvangers is.
- *Energietransitie bedrijven* (publicatie Q4 2022): onderzoek richt zich op financiële beleidsinstrumenten (fiscaal of niet-fiscaal) die aangrijpen op energieverbruik en CO₂-uitstoot van bedrijven. Centraal staan de knelpunten en kansen die bedrijven ondervinden en zien door de inzet van deze instrumenten. Voor LNV wordt de glastuinbouw in het onderzoek betrokken.

4. Toenemende aandacht voor onderbouwing en evaluatie van beleidsresultaten

- Het vorige kabinet Rutte III is gestart met de Operatie Inzicht in om beter inzicht te krijgen in de maatschappelijke toegevoegde waarde van beleid en dit inzicht meer te benutten. Deze Operatie is inmiddels afgerond, maar het werk is nog niet klaar.
- Een eerste concrete uitkomst van deze Operatie is de introductie van de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) als onderdeel van de departementale begroting. Het doel van de SEA is om inzichten voort te brengen over de (voorwaarden voor) de doeltreffendheid en doelmatigheid van ons beleid. Door voldoende (goed) evaluatieonderzoek te programmeren neemt het aantal bruikbare inzichten toe en daarmee onze kennis over het bereiken van onze departementale missie en onderliggende doelstellingen.
- Een tweede concrete uitkomst is de toenemende aandacht voor een goede beleidsvoorbereiding inclusief de verplichte onderbouwing van beleidsvoorstellen conform artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet. Bij voorstellen > € 20 mln. wordt de Tweede Kamer actief geïnformeerd over o.a. de verwachte doeltreffendheid, doelmatigheid en evalueerbaarheid van het nieuwe voorstel. Sinds 2020 heeft de Kamer daarnaast het instrument om via technische briefings een (externe) wetenschappelijke toets te laten plaatsvinden op de onderbouwing van departementale beleidsvoorstellen conform artikel 3.1 CW.

